



Miljösamverkan
Sverige

2024-03-19

Projektplan för Hantering av muddermassor från mindre muddringsprojekt

Uppdrag

Länsrådsutskottet för miljö och energi har gett i uppdrag åt Miljönätverket att driva Miljösamverkan Sverige och att inom ramen för det arbeta fram olika handläggarstöd.

Inför 2025 års verksamhetsplanering lämnade Naturvårdsverket och Länsstyrelsen i Västra Götaland in projektförslag om att hantera förorenade muddermassor från små projekt.

Styrgruppen för Miljösamverkan Sverige valde att låta projektet ”Hantering av muddermassor från mindre muddringsprojekt” ingå i förslag till verksamhetsplan för 2025. Förslaget fastställdes av styrgruppen efter det att Miljönätverket och Länsrådsutskottet för miljö och energi haft möjlighet att lämna synpunkter.

Bakgrund

Det är en snårig hantering för att kontrollera och begränsa miljöeffekter vid muddring i mindre muddringsprojekt, det vill säga muddringsåtgärder som ska anmälas som vattenverksamhet till länsstyrelserna.

Verksamhetsutövaren behöver tänka på fler moment än bara själva muddringen inför sin anmälan och starten på sitt muddringsprojekt. Det kan finnas föroreningar i muddermassorna – hur och när ska provtagning ske? Muddermassorna behöver avvattas – hur och var ska det ske? Muddermassorna kan behöva transporteras bort – hur och med vilka försiktighetsåtgärder? Muddermassorna behöver läggas någonstans - exempelvis deponeras på land, dumpas i vattnet eller återanvändas för anläggningsändamål?

Länsstyrelserna behöver förbättra vägledningen till verksamhetsutövare inför en anmälan om vattenverksamhet som avser muddring i till exempel småbåtshamnar. För just småbåtshamnar är det ofta ideella föreningar som har ansvar, det vill säga det är inte professionella utförare. Behovet av tydlig och

	<p>enkel vägledning är därför särskilt stor. Även rutinerna internt på länsstyrelserna behöver tydliggöras och samverkan med andra tillsynsmyndigheter, främst kommunerna, som kan bli involverade i samma muddringsprojekt. Flera kapitel i miljöbalken berörs av ett typiskt mindre muddringsprojekt, vilket innebär att flera enheter/avdelningar på länsstyrelserna blir mer eller mindre involverade och även kommunerna.</p>
<p>Syfte (Varför?)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Överbrygga länsstyrelsernas hantering av anmälan om vattenverksamhet vid muddring och hantering av miljöskyddsärenden om avfall och föroreningar för de uppkomna muddermassorna. 2. Tydliggöra rollfördelningen mellan olika prövningsområden och olika myndigheter samt undersöka möjlighet till samprövning. 3. Tydliggöra vilka lagrum som gäller parallellt och hur de praktiskt ska hanteras på myndigheten för en effektiv process (minskad byråkrati). 4. Verksamhetsutövare ska förstå bättre vilket underlag som krävs vid en anmälan om muddring och vidare hantering av muddermassorna.
<p>Projektmål (Vad? Projektmålen ska uppnås inom ramen för projektet.)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Trygg och effektiv handläggning för hela processen, från muddring till avvattnings och sluthantering (t ex deponi, fyllning, dumpning eller anläggningsändamål). 2. Effektiv myndighetsutövning genom tydlig rollfördelning och att eventuella möjligheter till samprövning nyttjas. 3. Tydliggjord juridik, d v s det ska vara tydligt vilka lagrum som är aktuella genom hela processen. 4. Tydlig information som kan riktas till verksamhetsutövare om vilket underlag som behövs för en komplett och effektiv handläggning.
<p>Kortsiktiga effekter</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Samverkan och samarbete mellan länsstyrelser och kommuner • Duktigare verksamhetsutövare • Rättssäkrare prövning hos länsstyrelser och kommuner.

Långsiktiga effekter	<ul style="list-style-type: none"> • Mindre spridning av föroreningar och annan god miljöeffekt • Arbetsmiljön på länsstyrelserna blir bättre med mer kunskap och bättre rutiner. • Ökat förtroende för länsstyrelserna.
Hur förenklar projektet arbetet inom ämnesområdet?	Projektet bör leda till bättre rutiner i handläggningen av dessa ärenden, så att det blir effektivare och att samprövning nyttjas. Verksamhetsutövare får bättre vägledning så att anmälningarna blir mer kompletta och på det viset enklare att handlägga.
Målgrupp	<ul style="list-style-type: none"> • Handläggare på länsstyrelserna • Handläggare på kommunerna • Verksamhetsutövare – sökande båtklubbar, miljöfarliga verksamheter med tillstånd, konsulter, privatpersoner, muddringsentreprenörer, tekniska kontoret på kommunen (indirekt)
Styrgrupp	<p>Miljösamverkan Sveriges styrgrupp: Gustav Enander, Länsstyrelsen Jönköping, ordförande Inger Hansson, Länsstyrelsen Blekinge Kristina Nyhlén, Länsstyrelsen Östergötland Maria Unell, Länsstyrelsen Kronoberg Gunnar Edlund, Länsstyrelsen Västra Götaland Marina Wallén Mattsson, Länsstyrelsen Jämtland Eva Svensson, Naturvårdsverket Teresia Persson, Jordbruksverket Johan Stål, Havs- och vattenmyndigheten</p>
Projektledare	Kristina Höök Patriksson, projektledare Miljösamverkan Sverige (Länsstyrelsen Västra Götaland)
Projektgrupp	Daniel Karlsson, Länsstyrelsen Blekinge Sandra Tjärning, Länsstyrelsen Värmland Anna-Karin Tysklind, Länsstyrelsen Halland Martina Östsjö, Länsstyrelsen Gotland
Projektfaddrar	Inger Hansson, Länsstyrelsen Blekinge Eva Svensson, Naturvårdsverket
Referensgrupp	Med hänsyn till att projektgruppen är förhållandevis liten, föreslår vi att referensgruppen är bred och större. <ul style="list-style-type: none"> • Naturvårdsverket • HaV • Jurist kunnig på vatten/miljö • Erfaren vattenhandläggare med mycket muddring

	<ul style="list-style-type: none"> • Erfaren handläggare avfall (Gertrud Gybrand, Länsstyrelsen Värmland) • Erfaren handläggare förorenade områden • Branschorganisation – båtunionen (samlar småbåtshamnar) • Erfarna kommunhandläggare med avfallsinriktning, som har hanterat anmälningsärenden. Gärna representerade i flera delar av Sverige.
Behov av IT-stöd (i samverkan med förvaltningsobjektet, t ex e-tjänst, gemensamma mallar)	Behov av kontakt och stöd av förvaltningsobjektet Vatten och miljömål för att förbättra i e-tjänst för anmälan vattenverksamhet. Kontakt med webbredaktör för ändringar på webben.
Avgränsningar (Vad ska projektet inte arbeta med)	Vi ska inte arbeta med: <ul style="list-style-type: none"> • rensningsåtgärder i vattendrag • markavvattning • tillstånd enligt 11 kapitlet MB • sanering av förorenat område
Kritiska framgångsfaktorer	<ul style="list-style-type: none"> • Att vi håller en lagom ambitionsnivå och planerar och prioriterar vår tid väl. • Att vi får hjälp av stödfunktioner (kommunikatör, jurist, förvaltningsobjektet m fl) för att komma framåt i vissa aktiviteter. • Att det finns ett engagemang hos länsstyrelsernas handläggare att bidra samt att ta emot resultatet.
Utvärdering och förtydligande av när projektet är avslutat	Projektet avslutas när vi genomfört planerade aktiviteter, projektet är godkänt av styrgruppen samt att vi publicerat och överlämnat resultatet till den primära målgruppen. Utvärdering av projektet och projektgruppens arbete ska ha gjorts enligt ordinarie mall.
Genomförande	Aktivitet 1 – Inventering av befintliga vägledning Aktivitet 2 – Inventering hos länsstyrelserna Aktivitet 3 – Flödesschema över ansvarsfördelning och prövningen Aktivitet 4 – Tillsynsvägledning och kommunernas roll Aktivitet 5 – Kartläggning av lagrum Aktivitet 6 – Samla relevanta domar Aktivitet 7 – Samlad information på webben Aktivitet 8 – Uppdaterad e-tjänst Aktivitet 9 – Föreslå rutiner för handläggning Aktiviteter ska samlat leda till projektets huvudsakliga slutprodukt som är ett <u>stegvis</u>

	<p><u>handläggars</u>stöd, där det i varje steg är påkopplat hänvisning till relevanta befintliga vägledning, rutiner i handläggningen, lagrum och rättspraxis, vägledning till verksamhetsutövare och samverkan med andra myndigheter.</p> <p>Läs mer om aktiviteterna i tids- och aktivitetsplanen.</p>
Tidplan	<p>Projektet ska avslutas 2025 (preliminär plan).</p> <p>Läs mer i tids- och aktivitetsplanen.</p>
Budget	<p>Projektledarens lön, kostnader för projektdeltagarnas resor och övernattnings finansieras genom projektmedel. Detta gäller även insatser som projektgruppen kan behöva stöd av kommunikatör för. Miljösamverkan Sverige har tillgång till egen kommunikatör vid Länsstyrelsen Västra Götaland.</p> <p>Projektgruppsmedlemmarnas insats i form av arbetstid står respektive organisation för. Preliminärt uppskattas arbetsinsatsen till ca tre (3) heltidsarbetsveckor per deltagare.</p> <p>Tidredovisning för länsstyrelsedeltagare sker med VÄS-kod 5039.</p>
Vem tar hand om resultatet	<p>Miljösamverkan Sverige publicerar projektresultatet på sin webbplats.</p> <p>E-tjänster och nationella mallar förvaltas av aktuellt Förvaltningsobjekt vatten.</p>
Dokumentation	<p>All dokumentation ska samlas på projektets grupparbetsplats.</p> <p>Alla checkar ut och in dokumenten vid arbete på grupparbetsplatsen.</p> <p>Minnesanteckningar förs vid varje träff/möte.</p> <p>Färdigt material läggs (<i>i regel</i>) ut på den del av Miljösamverkan Sveriges webbplats som är åtkomlig för alla.</p>
Mötesstruktur	<p>Regelbundna projektgruppsmöten i digital form var tredje vecka. Fysiskt tvådagarsmöte i början av projektet. Eventuellt i senare delen av projektet.</p>

Bilagor

1. Tids- och aktivitetsplan
2. Kommunikationsplan
3. Riskanalys